Prof. Dr M. van Rhijn.

Door de Synode der Ned. Herv. Kerk werd tot kerkelijk hoogleeraar te Utrecht in de vakature-Slotemaker de Bruïne benoemd Dr M. van Rhijn.

Ofschoon hij niet een onzer geestverwanten is, erkennen wij toch gaarne zijn wetenschappelijke kwaliteiten. Naar ons oordeel heeft hij deze benoeming ten volle verdiend.

Van de Nieuw-testamentische vraagstukken is hij geheel op de hoogte, terwijl hij bovendien zich een uitnemend kenner van kerk- en dogmageschiedenis toonde.

Daarbij komt nog, dat hij zich met zijn studie veelal — ik zeg niet in de neutrale — maar in de met ons gemeenschappelijke zone bewoog, waardoor wij zijn arbeid des te beter konden waardeeren.

Onder de journalistieke kansberekeningen, welke aan zijn benoeming voorafgingen, vonden wij op zijn debet vermeld, dat hij een geprononceerde figuur is.

Een merkwaardig teeken van dezen tijd!

Wie in praktische kwesties een eigen, besliste meening er op nahoudt, schijnt in gevallen als deze minder begeerlijk dan iemand, die óf geen eigen opinie heeft óf deze voor zich houdt.

Blijkbaar zien velen zulke plaatsen bij voorkeur ingenomen door kleurlooze of marionetten.

Ook op ander gebied doen deze overwegingen meer en meer opgeld.

Geen verleden te hebben, een schoone lei te kunnen toonen, geldt in menig opzicht als een aanbeveling.

Zelfs voor ministeriëele portefeuilles.

De mannen, die met een staat van dienst voor den dag kunnen komen, worden meer dan eens op stal gezet.

Dat dit de kracht van vele staatkundige, maatschappelijke en wetenschappelijke lichamen noodzakelijk moet verzwakken, behoeft geen betoog.

De slappe figuren komen op de verantwoordelijke posten te staan.

Tot onberekenbare schade van de samenleving.

Zijn er niet, die zich met opzet over brandende kwesties niet uitlaten, opdat dit een eventueele promotie niet in den weg sta?

Het ware te wenschen, dat men het heillooze hiervan ging inzien.

Het is een euvel van onzen tijd, waarop onvoorwaardelijk het brandmerk dient gedrukt.

Dan — dit „debet" heeft de benoeming van Dr van Rhijn niet kunnen verhinderen.

Moge hij, nu hij zich geheel aan de wetenschap kan wijden, ons met menige studie uit de gemeenschappelijke zône verrijken.

Deze vorm van samenwerking kan ons niet anders dan welkom zijn.

Gebrekkige kerkelijke rechtspraak.

Neen, 't gaat nu niet over Assen.

Maar over de Ned. Herv. Kerk.

Wij spreken hierin ons eigen oordeel niet uit.

Maar het oordeel van een Hervormd Synode-lid.

Men herinnert zich wel, hoe er in onze kringen bij de kwestie-Geelkerken een pleidooi is gevoerd om ons kerkelijk recht meer in overeenstemming te brengen met het wereldlijk recht en hoe wij daartegen opkwamen.

„De Nederlander" echter vond de grieven tegen ons kerkelijk recht ten volle gemotiveerd en stofte er op, dat tegen de rechtspraak in de Herv. Kerk zulke grieven niet konden worden ingebracht.

Daar — zoo heette het ongeveer — was het puik in orde.

Op de Haagsche Synode werden evenwel andere stemmen gehoord.

Dr Niemeijer stelde wijziging in de rechtspraak voor. Die was volgens hem zoo gebrekkig, dat hij het overbodig achtte voorbeelden er voor bij te brengen. Ten laatste kwam hij met het voorstel, dat een commissie deze zaak zou onderzoeken.

Het werd met 10 tegen 9 stemmen verworpen.

Hoe het lot van dit voorstel geweest zou zijn, indien niet prof. Haitjema zijn taktischen zet van een reorganisatie-voorstel, dat tevens deze materie in zich opnam, had gedaan, kan moeilijk berekend.

In elk geval blijkt hieruit wel, dat toch niet ieder over de rechtspraak in de Herv. Kerk tevreden is.

Die ontevredenheid kwam zelfs niet van de voorstanders der Dordtsche Kerkenorde, maar van hen, die er geen bezwaar tegen hebben, dat reglementen de kerkenorde vervangen.

De inmenging van „De Nederlander" in onze kerkelijke aangelegenheden wordt op die manier heel ongezocht wel een beetje in het zonnetje gezet.

Saalborn over het tooneel.

Nog altijd zijn er, die meenen, dat het hedendaagsche tooneel kunst geeft en dat er een opvoedende kracht van uitgaat.

Wij hebben al eens meer uitspraken van vokalen uit de tooneelwereld aangehaald, die een tegenovergesteld geluid deden hooren.

Onlangs kwam er in het „Handelsblad" een interview met Saalborn, een bekend tooneelspeler en thans leider van een tooneelgezelschap voor.

Ook diens meening laat aan duidelijkheid niets te wenschen over.

Men hoore.

„Zeker, het zijn eigenaardige tijden, die wij beleven. Tijden van surrogaat. De pagekoppen zijn gekomen in de plaats van vlechten, wrongen en knoopen. De radio vervangt de muziek. En de dans, de dans, zooals die tegenwoordig wordt beoefend tot in het kleinste gehucht van ons land, met een geraffineerdheid, waar je gewoonweg paf van staat en die je tot de uiterste verbazing brengt, die dans is het surrogaat van de liefde. In deze tijden, die wij maar moeten accepteeren als overgang naar iets beters, iets waardigers, moet men op het tooneel geen probleemstellingen brengen. Van hen, die den heelen middag zich te buiten hebben gegaan aan Charlestone, jazz, blues, shimmy, trott, step en hoe dat moderne bewegen allemaal wel wordt geheeten; van al die verwoede, hartstochtelijke dansers en schuivers kan men niet verwachten, dat zij enkele uren later hun aandacht volkomen zullen bepalen bij Goethe's Faust of bij diens Iphegenie. Zulken moet men amusementskunst voorzetten. Dat heeft de ervaring van de laatste jaren wel degelijk geleerd."

Precies hetzelfde beweerden wij vroeger.

Het hedendaagsche tooneel, zoo schreven we, brengt geen waarachtige kunst.

Kan het niet brengen.

Want het publiek verlangt amusement.

Ook opvoedkundige waarde schrijft Saalborn aan het tooneel niet toe.

„Ook de plaats, die het theater inneemt, ook de roeping welke het tooneel had te vervullen, is veranderd. De opvoedende kracht gaat tegenwoordig uit van de volksuniversiteiten, van de cursussen, door verschillende vereenigingen georganiseerd. In den schouwburg zoekt men slechts ontspanning, van het theater verwacht men op het oogenblik alleen het bekende."

Zoo spreekt een onverdacht getuige.

Natuurlijk hebben wij als Gereformeerden onze eigen gedachten over den aard van het geboden amusement, dat door en door wereldsch is en waardoor geen christen zich mag laten vervroolijken.

De arme fantast.

Voor veertien dagen dreven we een beetje den spot met de fantasieën, door een medewerker in het „Handelsblad" geplaatst.

Deze „Gereformeerde" medewerker fantaseert nu, dat wij om zijn stukje „heel boos" zijn geweest.

Het schijnt een eigenaardigheid van dezen man te zijn, dat hij de menschen in zijn verbeelding gaarne „boos" ziet.

Een poosje geleden beweerde hij ook al zoo iets van Prof. Obbink en indien ik mij niet vergis, heeft hij ons al eens vroeger zóó voor zich getrokken.

Wil het „Handelsblad" werkelijk schrijvers „boos" hebben, dan zou het als eerste voorwaarde moeten zorgen zich medewerkers aan te schaffen, die men au sérieux kan nemen.

En nusschien gelukt het ook dan nog niet.

Dezelfde medewerker fantaseert o.m. nog dit, dat wij naar het schijnt de konsekwenties van onze eigen opmerkingen niet aandurven.

Ook hier ontgaat hem weer het verschil tusschen fantasie en werkelijkheid.

Wat wij niet aandurven is de konsekwentie van wat de man naar aanleiding van onze opmerkingen fantaseert.

Wij kunnen het waarlijk niet helpen, dat hij bij ons schrijven over de kerkelijke goederen alleen Zandvoort voor zich zag.

Wij gelooven ook niet, dat hij door nadere inlichtingen (gesteld al, dat wij die aan een anonymus, iemand, die zoo weinig de konsekwentie van zijn schrijven aandurft, dat hij zijn naam verzwijgt, zouden willen geven) te genezen is.

Hoe denkt het „Handelsblad" over een sanatorium voor arme fantasten?

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De beteekenis van den H. Doop.

Uit allerlei vragen, die voor en na bij me inkomen, blijkt, hoeveel de gedachten onder ons bezig zijn met de beteekenis van den H. Doop. En dan niet enkel in het afgetrokkene, maar ook praktisch: niet alleen uit begeerte om met de leer aangaande den Doop in het reine te komen, maar ook uit drang om recht te verstaan, hoe men met eigen Doop en met den Doop zijner kinderen werkzaam moet zijn voor God, m.a.w. wat men er aan heeft.

Een verblijdend verschijnsel. Want in Woord en Sacrament is het Verbond der genade de grondslag niet alleen voor ons kerkelijk leven, maar ook voor ons persoonlijk geloofsleven; en beide zullen gezonder, krachtiger en vruchtbaarder zijn, naarmate we ons daarvan méér bewust worden.

Dat daarnaast nu uit de vragen, die gedaan worden, gedurig blijkt, hoe het bij velen onder ons nog althans aan helderheid van inzicht en vastheid van gang ontbreekt, is niet te verwonderen, en mag niet moedeloos maken.

De leer des Verbonds was tot voor betrekkelijk korten tijd, niet alleen in de beschouwende kennis, maar ook en vooral in de levenspraktijk, zóó op den achtergrond geraakt, en ze eischt daarbij zóó veel bedachtzame onderscheiding, dat de schade, die eeuwen in dit opzicht aanrichtten, wel niet in enkele tientallen van jaren is te herstellen.

Daarom verdriet het me niet, een onzer lezers een kort bescheid te geven op een vraag aangaande den H. Doop.

Doch op dat „kort" moet ik daarbij dan wel veel nadruk leggen.

Want uit den aard der zaak zou een breedvoerige en eenigszins volledige beantwoording heel wat meer ruimte vragen dan waarover een rubriek in een periodiek als het onze de beschikking heeft.

Voor breeder onderzoek verwijs ik daarom reeds bij voorbaat naar de schoone en grondige uiteenzetting van de leer aangaande den H. Doop van Dr A. Kuyper Sr in zijn „E Voto Dordraceno".

——

Doch nu dan de vraag.

Ze geldt niets minder dan „de preciese beteekenis van den Doop, vooral in verband met hen, die afdwalen, hoewel ze tot het Verbond behooren".

De toelichting waarvan ze vergezeld gaat, verduidelijkt haar bedoeling in de volgende vragen: „Mag men een geloovige, die bekommerd is over een afgedwaald kind, troosten met de stellige verzekering, dat God, zoo hij in vol vertrouwen op Gods belofte, verzegeld door den Doop, en daarop pleitend, voor zijn kind blijft bidden, hem stellig verhooren zal?" — „Is het woord van Ambrosius tot Monica: „Een kind van zooveel gebeden kan niet verloren gaan", juist?" — „Of is de Doop alleen een verzegeling van het heil in Christus, op conditie van geloof?" — „Indien dit laatste, wat voor zekerheid geeft dan de Doop betreffende de zaligheid, en zou daarmee de zaligheid van een kind des Verbonds niet gelegd worden in zijn eigen handen?"

Deze onder-vragen breng ik bij m'n antwoord terug tot de hoofdvraag; óók omdat afzonderlijke beantwoording ervan teveel ruimte zou eischen.

En om dezelfde reden ga ik ook die hoofdvraag niet beantwoorden in breed betoog.

'k Bepaal me tot het los naast elkander zetten van enkele gedachten aangaande den Doop en het Verbond der genade, die de hoofdlijnen uitstippelen, waarlangs, naar 'k me vlei, de vrager én met hem onze overige lezers, bij eenig nadenken, hier zelf het gewenschte antwoord zullen kunnen vinden.

Deze leidende gedachten zijn de volgende.

Wat den Doop aangaat: Onze zaligheid ligt niet vast in den Doop. — Schrift (Ismaël, Ezau, Judas, Simon de Toovenaar en ervaring bewijzen het — maar in de eeuwige verkiezing Gods (Rom. 8:29 en 30 e.v. pl.)

De Doop dient, blijkens de Schrift en naar onze eigene belijdenis (H. C. Zondag 25 en 26) dan ook niet, om iemand, onafhankelijk van zijn geloof, van zijn zaligheid te verzekeren, of anders te verzekeren van de zaligheid zijner kinderen, maar, gelijk elk Sacrament, om den geloovige verzegeling te doen van de afwassching zijner zonden door den Geest en door het bloed van Christus, en daardoor zijn geloof te versterken.

De Doop zonder meer kan ook niemand verzekeren van zijn reiniging van zonde, en daarmee van zijn zaligheid, wijl men daarvan alléén (inwendig) verzekerd worden kan in den weg des geloofs.

Gods Woord verbindt de zaligheid dan ook nooit aan den Doop, maar aan het geloof in den Heere Jezus Christus.

Men kan en mag daarom niemand verzekeren, dat hij zalig worden zal, enkel en alleen op grond van zijn Doop, en mag evenmin ouders, als waarvan vrager sprak, verzekeren, dat hun afgedwaald kind, wijl het immers gedoopt is, stellig tot bekeering zal komen en behouden worden.

Erger nog zou doen, wie de zekerheid van de behoudenis van een kind zou afhankelijk stellen van de geloovige voorbede zijner ouders op grond van zijn Doop. Hij zou óf die voorbede gelva een zaligmakende kracht toekennen, óf anders althans de waarde van den Doop voor het kind afhankelijk daarvan maken.

Het woord van Ambrosius tot Monica had slechts in zooverre recht, als de kerkvader daarbij, uit de door den Heiligen Geest in Monica's hart gewerkte buitengewone en volhardende gebedswerkzaamheid, mocht besluiten tot het voornemen Gods om haar Augustinus tot geloof en bekeering te brengen.

Aan deze reeks van gedachten over den Doop, voeg ik nu toe de volgende aangaande het Verbond der genade, waarvan de Doop een teeken en zegel is.

Dit Verbond der genade heeft twee zijden.

Een verborgene, die de Heere onze God alleen ziet, en een uitwendig-waarneembare die wij zien.

Naar de eerste omvat het alleen Gods verkorenen in Christus en die alle.

Naar de tweede omvat het de geloovigen en heel hun zaad.

Het is met het Verbond als met de kerk, waarvoor, zooals God haar ziet, alleen de geloovigen behooren, doch die in haar zichtbare gestalte nooit uit enkel geloovigen bestaat.

„Gelijk de kerk, in haar zichtbare openbaring